

# **Grundskolenämndens ledningssystem för hälso- och sjukvårdsinsatser inom grundskoleförvaltningen**

**För alla hälso- och sjukvårdsinsatser inom  
elevhälsan och Skolfam**

---

**Beslutad av:**  
Grundskolenämnden

**Gäller för:**  
Elevhälsan och Skolfam

**Diarienummer:**

**Datum och paragraf  
för beslutet:**  
2025-04-22 § 49

**Dokumentsort:**  
Ledningssystem

**Giltighetstid:**  
Tillsvidare

**Senast reviderad:**

**Dokumentansvarig:**  
Verksamhetschef HSL

# Innehåll

|                                                                       |    |
|-----------------------------------------------------------------------|----|
| Inledning.....                                                        | 4  |
| Bakgrund.....                                                         | 4  |
| Lagstiftning och författningar .....                                  | 4  |
| Definitioner och förkortningar .....                                  | 5  |
| Syfte .....                                                           | 6  |
| Beskrivning av verksamheten .....                                     | 6  |
| Elevhälsa .....                                                       | 7  |
| Definition av kvalitet.....                                           | 7  |
| Övergripande ansvarsfördelning .....                                  | 8  |
| Vårdgivare.....                                                       | 8  |
| Verksamhetschef enligt HSL.....                                       | 9  |
| Utvecklingsledare hälso- och sjukvård.....                            | 9  |
| Verksamhetsutvecklare hälso- och sjukvård för EMI respektive EPI..... | 10 |
| Medicinskt stöd EMI.....                                              | 10 |
| Medicinskt ledningsansvarig, MLA .....                                | 11 |
| Psykologiskt ledningsansvarig, PLA.....                               | 11 |
| Rektor .....                                                          | 12 |
| Enhetschef elevhälsa .....                                            | 12 |
| Enhetschef Skolfam.....                                               | 13 |
| Legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal .....                        | 13 |
| Utbildningskrav .....                                                 | 14 |
| Fysioterapeut .....                                                   | 14 |
| Logoped.....                                                          | 14 |
| Psykolog .....                                                        | 14 |
| Skolläkare.....                                                       | 14 |
| Skolsköterska .....                                                   | 14 |
| Processer.....                                                        | 14 |

|                                                                  |    |
|------------------------------------------------------------------|----|
| Risikanalys .....                                                | 15 |
| Avvikelsehantering.....                                          | 15 |
| Egenkontroll .....                                               | 15 |
| Stöd i patientsäkerhet .....                                     | 16 |
| Samverkan på olika nivåer, internt och externt .....             | 16 |
| Remisser .....                                                   | 16 |
| Metodstöd hälso- och sjukvård inom grundskoleförvaltningen ..... | 17 |
| Behörighet i digital journal.....                                | 17 |
| Referenslista .....                                              | 18 |

# Inledning

Detta ledningssystem gäller för alla hälso- och sjukvårdsinsatser inom grundskoleförvaltningen i Göteborgs Stad, som sker inom elevhälsan och Skolfam. Det utgår från *Föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete* (SOSFS 2011:9) samt från relevanta lagstiftningar och författningar inom området. Ledningssystemet har anpassats till verksamheten.

## Bakgrund

Målet med hälso- och sjukvårdsinsatserna är en god hälsa och en vård på lika villkor för eleverna inom grundskoleförvaltningen. Insatserna ges med respekt för alla elevers lika värde och för den enskilda elevens värdighet. Hälso- och sjukvården inom elevhälsan och Skolfam ska arbeta för att förebygga ohälsa.

Den hälso- och sjukvårdsinsats som bedrivs ska enligt lag vara jämlik. Jämlik vård innebär att bemötande, vård och behandling ska ges på lika villkor till alla oavsett kön, ålder, bostadsort, funktionalitet, utbildning, social ställning, etnisk eller religiös tillhörighet eller sexuell läggning enligt Socialstyrelsen. Enligt FN:s barnkonvention ska barnets eller ungdomens bästa vara grundregel i alla möten med elever.

Ledningssystem säkerställer ordningen i verksamheten så att händelser som kan leda till vårdskador kan förebyggas. Därigenom ökar verksamhetens nytta för den enskilde eleven i dennes kontakt med verksamheten.

Att ha ett ledningssystem för ett systematiskt kvalitetsarbete innebär att arbeta utifrån ett systemperspektiv där fokus läggs på att skapa en struktur för verksamhetens ledning och styrning samt på att bedriva ett kontinuerligt förbättringsarbete. Den som bedriver verksamheten måste skapa förutsättningar för medarbetare att delta i det systematiska förbättringsarbetet. Medarbetarnas erfarenheter avseende verksamhetens kvalitet kan ge värdefull information i arbetet med att säkra kvaliteten och vidareutveckla vården. På så sätt blir verksamheten en lärande organisation.

Tillsynsmyndighet för all hälso- och sjukvård är Inspektionen för vård och omsorg, IVO.

## Lagstiftning och författningar

- Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) HSL
- Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)
- Skollagen (2010:800) SL
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) OSL
- Patientsäkerhetslagen (2010:659) PSL
- Patientdatalagen (2008:355) PDL
- Patientlagen (2014:821) PL
- Socialtjänstlagen (2001:453) SOL

- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:40) om journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvården
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2004:11) om ansvar för remisser för patienter inom hälso- och sjukvården
- Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2005:29) om utfärdande av intyg inom hälso- och sjukvården

## Definitioner och förkortningar

| Begrepp                               | Förklaring                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Anmälningsskyldighet enligt lex Maria | Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivare anmäla händelser till IVO som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada. Vårdgivarna ska genomföra en utredning av den aktuella händelsen. |
| Avvikelse                             | En händelse som medfört eller som hade kunnat medföra något oönskat                                                                                                                                       |
| EMI                                   | Elevhälsans medicinska insats                                                                                                                                                                             |
| EPI                                   | Elevhälsans psykologiska insats                                                                                                                                                                           |
| Hälso- och sjukvård                   | Åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador                                                                                                                           |
| Hälso- och sjukvårdspersonal          | Den som har en legitimation för ett yrke inom hälso- och sjukvården och den som i annat fall vid hälso- och sjukvård av patienter biträder en legitimerad yrkesutövare (1 kap 4 § PSL)                    |
| IVO                                   | Inspektionen för vård och omsorg                                                                                                                                                                          |
| Patientsäkerhet                       | Skydd mot vårdskada                                                                                                                                                                                       |
| Process                               | En serie aktiviteter som främjar ett bestämt ändamål eller avsett resultat                                                                                                                                |
| PTP-psykolog                          | Praktisk tjänstgöring efter grundexamen, arbetar under handledning                                                                                                                                        |
| Remiss                                | Handling om patient som utgör beställning av tjänst eller begäran om övertagande av vårdansvar                                                                                                            |
| Skolfam                               | En förebyggande arbetsmodell för att kvalitetssäkra familjehemsplacerade barns skolgång.                                                                                                                  |
| Vårdskada                             | Lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvården                          |

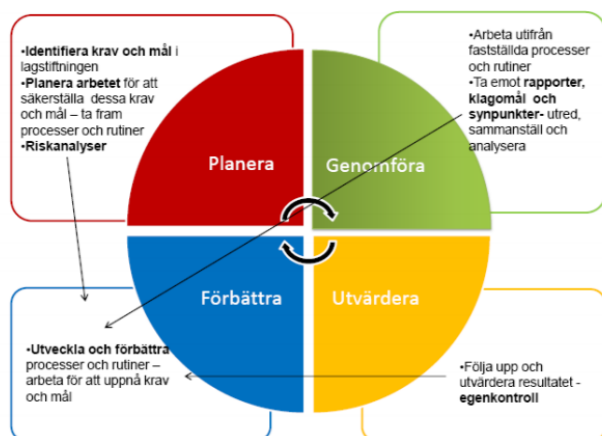
# Syfte

Ledningssystemet är uppbyggt för att användas systematiskt och fortlöpande samt utveckla och säkra kvaliteten i verksamheten. Ledningssystemet innehåller de processer och rutiner som behövs för att utveckla och säkra kvaliteten i verksamhetens samtliga delar.

Ett metodstöd för alla hälso- och sjukvårdsinsatser är framtaget och uppdateras regelbundet inom grundskoleförvaltningen. Metodstödet beskriver de rutiner och processer som verksamheten använder och som ledningssystemet hänvisar till.

Ledningssystemet omfattar verksamhetens alla delar och ger stöd för det systematiska kvalitetsarbetet genom att:

- planera
- leda
- kontrollera
- följa upp
- utvärdera
- förbättra verksamheten.



## Beskrivning av verksamheten

Verksamheten som avses i detta ledningssystem är den hälso- och sjukvård som bedrivs inom elevhälsans medicinska, psykologiska, logopediska och fysioterapeutiska insatser samt inom Skolfam i grundskoleförvaltningen i Göteborgs Stad, oavsett anställningsform.

Den hälso- och sjukvårdspersonal som omfattas är:

- Skolläkare
- Skolsköterska
- Fysioterapeut
- Logoped
- Psykolog
- PTP-psykolog (praktisk tjänstgöring efter grundexamen, arbetar under handledning)

I den hälso- och sjukvård som bedrivs i verksamheterna ingår diagnostik, vård och behandling, till exempel bedömning, undersökning, utredning, samtalskontakt, remittering till annan hälso- och sjukvårdsinstans, läkemedelshantering och vaccination.

## **Elevhälsa**

Skollagen (2010:800) styr att det ska finnas en elevhälsa, dess sammansättning samt ger vägledning om elevhälsans övergripande innehåll och mål. Elevhälsan beskrivs i 2 kap 25 § skollagen.

De medicinska insatserna i elevhälsan lyder under hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Det innebär att elevhälsans medicinska insats, EMI är att se som en egen verksamhetsgren enligt förarbetena till offentlighets- och sekretesslagen, OSL.

Skolfams verksamhet definieras inte som elevhälsa utifrån skollagen (2010:800). Skolfam är ett komplement till den ordinarie elevhälsan i skolan och till socialtjänstens familjehemsvård.

## **Sekretess**

De medicinska insatserna i elevhälsan lyder under hälso- och sjukvårdssekretess enligt 25 kap OSL. De psykologiska insatserna i elevhälsan lyder i sekretesshänseende under skolekretessen i 23 kap 2 § OSL.

## **Definition av kvalitet**

Kvalitet definieras i föreskriften SOSFS 2011:9 som att en verksamhet uppfyller de krav och mål som gäller för verksamheten enligt lagar och andra föreskrifter om hälso- och sjukvård. För hälso-och sjukvården inom elevhälsan och Skolfam i grundskoleförvaltningen i Göteborgs Stad innebär det att bedriva god, säker och jämlika hälso- och sjukvårdsinsatser, för att främja elevens hälsa och bidra till elevens utveckling och möjlighet att nå kunskapsmålen.

# Övergripande ansvarsfördelning

Här nedan följer en ansvarsfördelning av hälso- och sjukvårdsinsatser som berör elevhälsans och Skolfams verksamhetsområde.

## Vårdgivare

Göteborgs kommun är vårdgivare. Av Göteborgs Stads reglemente framgår att alla uppgifter som avser hälso- och sjukvård inom elevhälsan och Skolfams verksamhetsområde ligger på grundskolenämnden. Grundskolenämnden är representant för vårdgivaren och utför vårdgivarens uppgifter och beslut.

Vårdgivarens roll är författningsreglerad enligt HSL (2017:30) och PSL (2010:659) och ska säkerställa att:

- ledningen av hälso- och sjukvården är organiserad så att den tillgodoser hög patientsäkerhet och god kvalitet av vården samt främjar kostnadseffektivitet
- ett systematiskt patientsäkerhetsarbete bedrivs enligt 3 kap. patientsäkerhetslagen
- det finns en verksamhetschef som svarar för elevhälsans och Skolfams hälso- och sjukvårdsverksamhet
- utse en befattningshavare som ska svara för anmälningsskyldigheten enligt 3 kap 5 § PSL (lex Maria)
- anmäla verksamhetschef HSL och anmälningsansvarig enligt 3 kap 5 § PSL (lex Maria) till vårdgivarregistret hos IVO
- anmäla nya och förändrade verksamheter till IVO enligt 2 kap §§ 1-2 PSL
- snarast anmäla till IVO om det finns skälig anledning att befara att en person, som har legitimation för ett yrke inom hälso- och sjukvården och som är verksam eller har varit verksam hos vårdgivaren, kan utgöra en fara för patientsäkerheten
- det finns ett ledningssystem för verksamheten som ska användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet inom elevhälsan och Skolfam
- identifiera, beskriva och fastställa de processer i verksamheten som behövs för att säkra verksamhetens kvalitet
- anpassa ledningssystemet till verksamhetens inriktning och omfattning
- dokumentera hur det organisatoriska ansvaret för patientsäkerhetsarbetet är fördelat inom verksamheten samt upprätta en årlig patientsäkerhetsberättelse
- teckna en obligatorisk patientförsäkring enligt patientskadelagen (1996:799)
- det finns ändamålsenliga lokaler och utrustning för all hälso- och sjukvårdspersonal i skolan
- inom ramen för det systematiska förbättringsarbetet utöva egenkontroll
- ledningssystemets processer och rutiner används för att uppnå samverkan.

Vårdgivaren ansvarar utöver ovanstående även för att rutiner finns för utredning och för polisanmälan när det finns misstanke om dataintrång i datajournaler, enligt Göteborgs Stads riktlinjer för informationssäkerhet.

## Verksamhetschef enligt HSL

Enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) ska det inom all hälso- och sjukvård finnas en verksamhetschef som svarar för verksamheten och har det samlade ledningsansvaret. Varje enskild legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal ansvarar dock för varje enskild hälso- och sjukvårdsinsats som ges till en elev. Uppdraget regleras i HSL (2017:30) och i Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80).

Verksamhetschefen leder det systematiska förbättringsarbetet och fullgör vårdgivarens uppdrag i verksamheten. Verksamhetschefens placering i organisationen ska vara sådan att det är möjligt att fullgöra vårdgivarens uppdrag och ha ett samlat ledningsansvar samt att svara för verksamheten.

Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80) 4 kap reglerar att verksamhetschefen:

- ska säkerställa att patientens behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet i vården tillgodoses
- får bestämma över diagnostik eller vård och behandling av enskilda patienter endast om hen har tillräcklig kompetens och erfarenhet för detta

Utöver ovanstående ansvarar verksamhetschefen för att:

- uppdra åt sådana befattningshavare inom verksamheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter.
- uppdra åt sådana befattningshavare inom verksamheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra anmälningsskyldigheten enligt 3 kap 5 § PSL (lex Maria)
- uppdra åt sådana befattningshavare inom verksamheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att snarast anmäla till IVO om det finns skälig anledning att befara att en person, som har legitimation för ett yrke inom hälso- och sjukvården och som är verksam eller har varit verksam hos vårdgivaren, kan utgöra en fara för patientsäkerheten och att det finns rutiner för att utreda och anmäla
- ta fram ett ledningssystem för hälso- och sjukvårdsinsatser som ska användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet.
- anpassa ledningssystemet till verksamhetens inriktning och omfattning
- en årlig patientsäkerhetsberättelse upprättas och redovisas för nämnden
- tillse att skolsköterskor, skolläkare, psykologer, logopeder och fysioterapeuter har rätt kompetens.
- adekvat fortbildning för att kunna bedriva en vård av god kvalitet.

## Utvecklingsledare hälso- och sjukvård

Utvecklingsledare hälso- och sjukvård (HS) arbetar utifrån fastställt uppdrag av verksamhetschef enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Ansvar för att fullgöra delegerade ledningsuppgifter från verksamhetschef HSL i enlighet med hälso- och sjukvårdsförordningen 4 kap 5 § såsom att:

- bistå verksamhetschef HSL i det systematiska kvalitetsarbetet inom patientsäkerhetsarbetet på förvaltningsnivå. Exempelvis stötta verksamhetschef vid framtagande av ledningssystem för verksamheten och samverka i att upprätta en årlig patientsäkerhetsberättelse.
- anmälningsskyldigheten enligt 3 kap 5 § PSL (lex Maria) fullgörs.
- anmälan till IVO om det finns skälig anledning att befara att en person, som har legitimation för ett yrke inom hälso- och sjukvården och som är verksam eller har varit verksam hos vårdgivaren, kan utgöra en fara för patientsäkerheten och att det finns rutiner för att utreda och anmäla.
- leda och utveckla arbetet med metodstöd för EMI, EPI inom grundskoleförvaltningen och Skolfam.
- samordna och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet vad gäller avvikelser, riskanalyser och egenkontroller så att hög patientsäkerhet uppnås.
- ansvara för verksamhetsmöten med MLA, PLA och PLA Skolfam.
- delta i rekryteringsprocess av MLA, PLA och skolläkare.
- ansvara för revideringar av PMO handböckerna för EMI och EPI.
- delta i styrgrupper, arbetsgrupper och andra samverkansformer som bidrar till verksamhetsutveckling.

## Verksamhetsutvecklare hälso- och sjukvård för EMI respektive EPI

Verksamhetsutvecklare hälso- och sjukvård arbetar utifrån fastställt uppdrag av verksamhetschefen enligt HSL.

Ansvarar för att:

- stödja arbetet i professionsutveckling och verksamhetsutveckling gällande hälso- och sjukvårdsfrågor.
- bistå utvecklingsledare i arbetet med utveckling och revidering av metodstöd.
- bistå utvecklingsledaren i att samordna och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet vad gäller avvikelser, riskanalyser och egenkontroller så att hög patientsäkerhet uppnås.
- delta i arbetsgrupper och andra samverkansformer som bidrar till verksamhetsutveckling.
- sammanställa underlag från MLA och PLA och medverka i arbetet med den årliga patientsäkerhetsberättelsen tillsammans med utvecklingsledare samt verksamhetschef HSL.

## Medicinskt stöd EMI

I Göteborgs Stad, grundskoleförvaltningen utses en skolläkare med formell kompetens och med erfarenhet av att arbeta inom elevhälsan som medicinska stöd.

Medicinskt stöd stöttar vid behov utvecklingsledaren vid:

- beslut om diagnostik, vård och behandling av enskilda patienter.

- beslut om ändringar i grundskoleförvaltningens basprogram för grundskola och anpassad grundskola.
- att säkerställa kvaliteten i metodstöd för hälso- och sjukvårdspersonal.
- fastställande av rutiner för de remisser som används inom verksamheten.

Utöver ovanstående stöttar det medicinska stödet vid behov utvecklingsledaren i:

- att planera och genomföra professionsutveckling för skolläkare utifrån hälso- och sjukvårdsperspektiv för att säkra skolläkarnas kompetens.
- att delta i meritvärderingen vid rekrytering av skolläkare.
- att vid behov i övriga medicinska frågor som kan uppkomma utgöra ett stöd för utvecklingsledare, verksamhetsutvecklare och MLA.

## Medicinskt ledningsansvarig, MLA

MLA ska vara specialistsjuksköterska med inriktning mot distriktssjuksköterska, hälso- och sjukvård för barn och ungdomar eller skolsköterska. MLA arbetar utifrån fastställt uppdrag av verksamhetschefen enligt HSL och fullgör enskilda ledningsuppgifter i enlighet med hälso- och sjukvårdsförordningen 4 kap 5 §.

Ansvara för att:

- stödja det systematiska kvalitetsarbetet inom patientsäkerhetsområdet, genom att genomföra beslutade uppföljningar och egenkontroller samt att hantera och bedöma risker och avvikelser.
- kontinuerligt samarbeta med utvecklingsledare samt verksamhetsutvecklare EMI och arbeta löpande med stöd till skolsköterskor och skolläkare, rektor, logoped och verksamheten i övrigt.
- sammanställa underlag för patientsäkerhetsberättelsen till utvecklingsledare och verksamhetsutvecklare EMI.

## Psykologiskt ledningsansvarig, PLA

PLA ska vara legitimerad psykolog och arbetar utifrån fastställt uppdrag från verksamhetschef enligt HSL och fullgör enskilda ledningsuppgifter i enlighet med hälso- och sjukvårdsförordningen 4 kap 5 §.

Ansvar för att:

- stödja det systematiska kvalitetsarbetet inom patientsäkerhetsområdet, genom att genomföra beslutade uppföljningar och egenkontroller samt att hantera och bedöma risker och avvikelser.
- kontinuerligt samarbeta med utvecklingsledare, verksamhetsutvecklare EPI och arbeta löpande med stöd till psykologer, rektor, elevhälsochef eller enhetschef Skolfam och verksamheten i övrigt.
- sammanställa underlag för patientsäkerhetsberättelsen till utvecklingsledare och verksamhetsutvecklare EPI.

## **Rektor**

Av skollagen framgår att rektor ska besluta om skolans inre organisation samt leda och samordna elevhälsans insatser på skolan.

För att kravet på god vård och hög patientsäkerhet ska kunna uppfyllas inom hälso- och sjukvårdsdelen i elevhälsoarbetet ska rektor ansvara för att:

- det finns ändamålsenliga lokaler och utrustning enligt HSL för att bedriva hälso- och sjukvård i verksamheten, oavsett vem som är hälso- och sjukvårdspersonalens närmaste chef.
- utreda och åtgärda obehörig inloggning i berörd elevs digitala journal, bedöma händelser tillsammans med skolsköterska/psykolog och vid behov även MLA/PLA.
- säkerställa att skolan har tillgång till hälso- och sjukvårdspersonal med rätt kompetens och i tillräcklig omfattning.
- tillsätta vikarie senast efter två veckor vid vakans av skolsköterska och en månad vid vakans av psykolog.

Berörd chef ska också:

- medverka till att hälso- och sjukvårdspersonalen deltar i kontinuerlig yrkesspecifik kompetensutbildning och professionsmöten.
- verka för att det finns rutiner så att hälso- och sjukvårdspersonalen får inloggning för nödvändiga IT-program i samband med anställningsstart samt meddela användarnamn på nyanställd hälso- och sjukvårdspersonal till ansvarig person för behörigheter i digital journal.
- verka för att det finns rutiner så att hälso- och sjukvårdspersonalens behörighet i digital journal upphör vid förändrat uppdrag.

## **Enhetschef elevhälsa**

För att kravet på god vård och hög patientsäkerhet ska kunna uppfyllas inom hälso- och sjukvårdsdelen i elevhälsoarbetet ansvarar berörd chef för att:

- anställa skolläkare med rätt kompetens och i tillräcklig omfattning. Verksamhetschef eller den verksamhetschefen delegerar till ska delta i meritvärdering och bör vara med vid intervju i tillämpliga delar.
- tillsätta vikarie senast efter en månad vid vakans av skolläkare.
- anställa psykolog och sjuksköterska med specialistkompetens som rekryteringsunderlag till medicinskt ledningsansvarig (MLA) och psykologiskt ledningsansvarig (PLA) med rätt kompetens på uppdrag av verksamhetschef HSL.
- anställa medicinskt ledningsansvarig (MLA) och psykologiskt ledningsansvarig (PLA) med rätt kompetens och i tillräcklig omfattning.

Berörd chef ska också:

- medverka till att hälso- och sjukvårdspersonalen deltar i kontinuerlig yrkesspecifik kompetensutbildning och professionsmöten
- verka för att det finns rutiner så att hälso- och sjukvårdspersonalen får inloggning för nödvändiga IT-program i samband med anställningsstart samt meddela användarnamn på nyanställd hälso- och sjukvårdspersonal till ansvarig person för behörigheter i digital journal
- verka för att det finns rutiner så att hälso- och sjukvårdspersonalens behörighet i digital journal upphör vid förändrat uppdrag.

## Enhetschef Skolfam

För att kravet på god vård och hög patientsäkerhet ska kunna uppfyllas inom hälso- och sjukvårdsdelen inom Skolfam ansvarar berörd chef för att:

- det finns ändamålsenliga lokaler och utrustning enligt HSL för att bedriva hälso- och sjukvård i verksamheten
- utreda och åtgärda obehörig inloggning i berörd elevs digitala journal, bedöma händelser tillsammans med elevens psykolog och PLA
- anställa hälso- och sjukvårdspersonal med rätt kompetens och i tillräcklig omfattning
- anställa psykologiskt ledningsansvarig (PLA) med rätt kompetens och i tillräcklig omfattning

Berörd chef ska också:

- medverka till att hälso- och sjukvårdspersonalen deltar i kontinuerlig yrkesspecifik kompetensutbildning och professionsmöten
- verka för att det finns rutiner så att hälso- och sjukvårdspersonalen får inloggning för nödvändiga IT-program i samband med anställningsstart samt meddela användarnamn på nyanställd hälso- och sjukvårdspersonal till ansvarig person för behörigheter i digital journal
- verka för att det finns rutiner så att hälso- och sjukvårdspersonalens behörighet i digital journal upphör vid förändrat uppdrag

## Legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal

Hälso- och sjukvårdspersonalen ska utföra sitt arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet och bär själv ansvaret för hur hen fullgör sina arbetsuppgifter, enligt 6 kap §§ 1–2 PSL.

Enligt 6 kap 4 § PSL är hälso- och sjukvårdspersonalen skyldig att bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls och ska i detta syfte till vårdgivaren rapportera risker för vårdskada samt händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en vårdskada.

Hälso- och sjukvårdspersonal ska vara väl förtrogna med den lagstiftning som reglerar verksamheten samt med verksamhetens styrdokument och rutiner samt delta i professionsmöten med MLA/PLA. De ska också samverka med hälso- och sjukvård, socialtjänst, myndigheter och andra aktörer för elevernas bästa.

Hälso- och sjukvårdspersonal har anmälningsplikt vid misstanke om barn som far illa, enligt SOL 2001:453, 14 kap 1 §, och ska i frågor som berör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs enligt 6 kap 5 § PSL.

Den som har ansvaret för hälso- och sjukvården av en patient ska se till att patienten och dennes närstående ges information enligt 3 kap PL (2014:821).

Hälso- och sjukvårdspersonal ska tillämpa evidensbaserad praktik för beslut om insatser och åtgärder till enskilda elever och till grupper av elever. Det innebär att medvetet och systematiskt använda den bästa tillgängliga kunskapen tillsammans med den professionelles expertis samt att utgå från den berörda eleven.

## Utbildningskrav

**Fysioterapeut** - Legitimerad fysioterapeut eller legitimerad sjukgymnast

**Logoped** - Legitimerad logoped

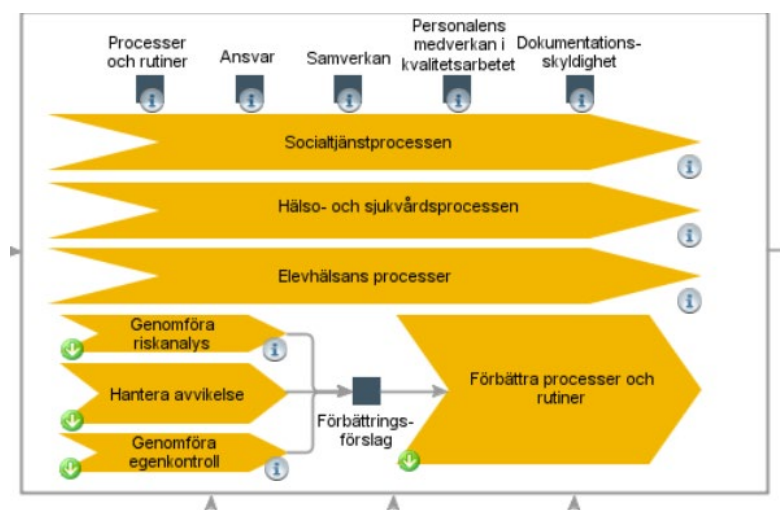
**Psykolog** - Legitimerad psykolog och PTP-psykolog

**Skolläkare** - Legitimerad läkare med specialistkompetens inom barn- och ungdomsmedicin, allmänmedicin eller barn- och ungdomspsykiatri.

**Skolsköterska** - Legitimerad sjuksköterska med specialistkompetens som distriktssköterska, hälso- och sjukvård för barn och ungdomar eller skolsköterska.

## Processer

Processerna egenkontroll, riskanalys och avvikelshantering finns beskrivna under välfärdens processer på Digitala navet, Göteborgs Stad.



Nedan beskrivs processerna anpassade utifrån stadens hälso- och sjukvård inom elevhälsan och Skolfam.

## Risikanalys

Risikanalys innebär att fortlöpande bedöma om det finns risk för att händelser skulle kunna inträffa som kan medföra brister i verksamhetens kvalitet och att identifiera händelser som skulle kunna göra att verksamheten inte kan leva upp till de krav och mål som ställs enligt lag, föreskrift och beslut.

I processen för riskanalys ingår att bedöma vilka risker som finns på individ-, verksamhets- och strategisk nivå och sannolikheten för att händelser kan inträffa. Det ingår också att bedöma vilka negativa konsekvenser som kan följa på händelsen och ta ställning till vilka fler som behöver finnas med i bedömningen.

Vidare ska den ansvariga personen undersöka och samla in uppgifter och underlag. Utifrån analysen utförs insatser och åtgärder som syftar till att eliminera risker och göra förbättringar. Sedan återkopplar den ansvarige till verksamheten, chefer med flera i syfte att skapa ett lärande. Insatserna ska följas upp och utvärderas för att se om de haft avsedd effekt.

## Avvikelsehantering

En avvikelse är en händelse som avviker från de krav och mål som gäller för verksamheten enligt lagar och andra föreskrifter om hälso- och sjukvård. En avvikelse kan vara synpunkter, klagomål, missförhållanden och vårdskada. Risk för missförhållande och vårdskada kan också vara en avvikelse.

Vid en händelse ska berörd personal omedelbart vidta adekvata åtgärder för att undvika negativa konsekvenser. Avvikelsen rapporteras till MLA/PLA samt till närmaste chef. Utifrån underlaget bedömer MLA/PLA om ytterligare åtgärder behöver vidtas. Sedan inleds utredningen där händelsen analyseras och risken för konsekvenser bedöms. För att minska risken att händelsen upprepas ska bakomliggande orsaker identifieras och analyseras.

I processen ingår också att återkoppla och lära av händelsen samt ta ställning till om det finns risk för vårdskada eller allvarlig vårdskada och en eventuell anmälan enligt lex Maria. Avvikelsen, tillsammans med utredning och analys, ska dokumenteras och förvaras på ett patientsäkert sätt.

## Egenkontroll

Egenkontroll innebär att systematiskt följa upp och utvärdera den egna verksamhetens resultat. Det innebär också att kontrollera att verksamheten bedrivs enligt de processer och rutiner som ingår i ledningssystemet. Egenkontroll ska syfta till ett gemensamt lärande i organisationen.

Områden för egenkontroll identifieras exempelvis utifrån tidigare granskningar, undersökningar, avvikelser, synpunkter och klagomål. Innan egenkontrollen genomförs ska mål och syfte definieras. Det ingår att planera vilken metod som ska användas och när i tiden egenkontrollen ska genomföras. Personer och verksamheter som berörs ska få information och göras delaktiga.

Resultatet samlas in och ska sammanställas på aggregerad nivå. Analysen av resultatet innefattar att identifiera mönster och trender och utifrån det göra insatser och åtgärder som syftar till förbättring.

## Stöd i patientsäkerhet

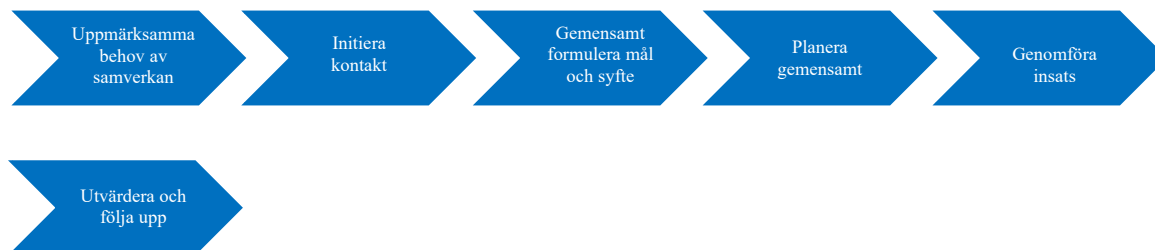
Målet är att skapa en verksamhet som har ett stödjande klimat och där kontinuerligt lärande och utveckling pågår som främjar hög patientsäkerhet.

Behov av stöd och rådgivning till individ, grupp och organisation finns kontinuerligt i en verksamhet. Verksamhetschef enligt HSL, utvecklingsledare hälso- och sjukvård, verksamhetsutvecklare EMI/EPI, MLA, PLA och PLA Skolfam fyller en central funktion i att stödja verksamhetens arbete ur ett patientsäkerhetsperspektiv. En förutsättning för att vara ett stöd i patientsäkerhetsarbetet innebär att arbeta nära verksamheten och genom regelbundna möten med berörda yrkeskategorier.



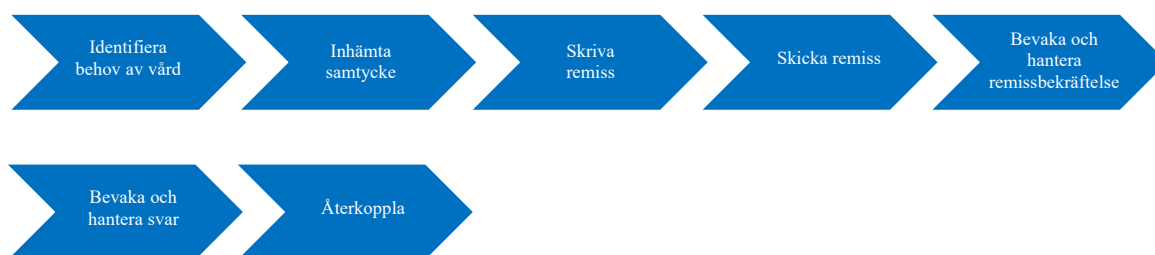
## Samverkan på olika nivåer, internt och externt

Med samverkan avses här samverkan med andra hälso- och sjukvårdsinstanser och IFO. I vissa fall finns samverkansavtal skrivna.



## Remisser

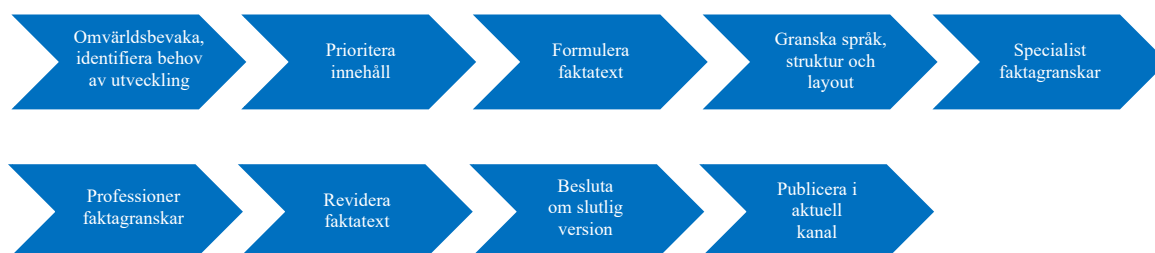
En remiss är en skriftlig begäran om övertagande av vårdansvar av en patient för bedömning och/eller behandling. Remissen redogör för symtom och tidigare sjukdom och ska vara av sådan kvalitet att mottagande vårdgivare kan bedöma behovet. Det ska framgå en tydlig frågeställning och önskad vårdåtgärd.



Det är viktigt att remisser bevakas i såväl skolhälsovårdsjournal, logopedjournal, fysioterapeutjournal som psykologjournal för att säkerställa att eleven blir omhändertagen. Efter att svaret på remissen har inkommit bedöms behovet av eventuella åtgärder och därefter återkopplas svaret till berörda personer.

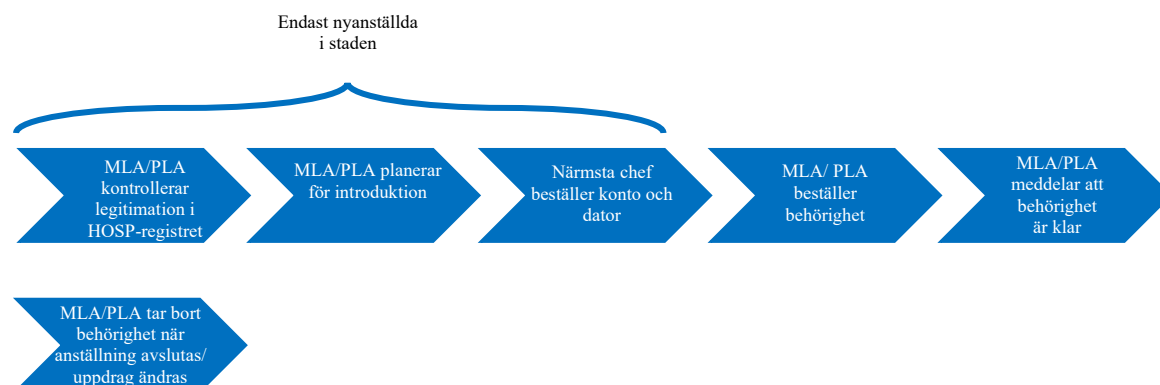
## Metodstöd hälso- och sjukvård inom grundskoleförvaltningen

Processen metodstöd i ledningssystemet omfattar arbetsprocessen för Metodstöd hälso- och sjukvård inom grundskoleförvaltningen och ska innehålla verksamhetens rutiner och processer. Metodstödet bidrar till en hälso- och sjukvårdsverksamhet med likvärdighet och hög kvalitet. Utveckling och kvalitetssäkring av metodstödet är en kontinuerlig process.



## Behörighet i digital journal

Enligt patientdatalagen ska det finnas ett system för hur vårdgivaren ska hantera tilldelningen av behörighet till journaler. PLA och MLA ansvarar för att beställa och ta bort behörighet.



# Referenslista

## Lagar och författningar

Hälso-och sjukvårdslagen (2017:30) HSL

Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)

Skollagen (2010:800) SL

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) OSL

Patientsäkerhetslagen (2010:659) PSL

Patientdatalagen (2008:355) PDL

Patientlagen (2014:821) PL

Socialtjänstlagen (2001:453), SOL

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:40) om journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvården

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2004:11) om ansvar för remisser för patienter inom hälso- och sjukvården

## Styrdokument

Välfärdens processer, ledningssystem för kvalitet för all hälso- och sjukvård inom Göteborgs Stad

## Vägledande dokument

Handbok för tillämpningen av föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Vägledning för elevhälsan 2016

Yrkesetiska principer för psykologer i Norden

Din skyldighet att informera och göra patienten delaktig – Handbok för vårdgivare, chefer och personal

<https://vemfargoravad.socialstyrelsen.se/>, webbplats som vänder sig till beslutsfattare och personal inom hälso- och sjukvården

Statens offentliga utredningar, SOU

FN:s barnkonvention

Socialstyrelsens termbank. Termbanken innehåller begrepp för fackområdet vård och omsorg

[Skolfams-ramverk-sjunde-upplagan.pdf](#) , Skolfams ramverk, Stiftelsen Allmänna barnhuset

[Skolfams-manual-nionde-upplagan.pdf](#) , Skolfams manual – nionde upplagan (2023)